

02/06/2025

Kennisdocument

INKOOPMODELLEN

Gemeenten moeten toestemming geven om objecten in-, op-, of boven de openbare ruimte te plaatsen. Het plaatsen en exploiteren van publieke laadpalen – zowel reguliere laders als snelladers – is daarnaast een economische activiteit en valt daardoor onder het aanbestedingsrecht. Dit betekent dat er aan de nodige regels voldaan dient te worden.

Er zijn drie gangbare modellen voor het plaatsen en exploiteren van publieke laadpalen. De modellen zijn:

- Opdrachtenmodel
- Openmarkt model
- Concessiemodel

De modellen

In een **opdrachtenmodel** neemt de gemeente zelf de plaatsing en exploitatie van publieke laadpalen in handen. De meeste gemeenten zien de plaatsing en exploitatie als commerciële marktactiviteit, waardoor het opdrachtenmodel zelden wordt toegepast. In de regio Zuid wordt dit model nergens toegepast. De focus ligt daarom op de andere twee modellen.

Het openmarkt model kenmerkt zich door het feit dat meerdere Charge Point Operators (CPO's) gelijktijdig binnen een gemeente publieke laadpalen mogen plaatsen. Alle CPO's die voldoen aan de eisen van een gemeente mogen laadpalen plaatsen binnen deze gemeente.

Het concessiemodel wordt gekenmerkt door het selecteren van doorgaans één CPO of enkele CPO's die gedurende een bepaalde periode het exclusieve recht krijgt voor het plaatsen van nieuwe publieke laadpalen.

	Openmarkt model	Concessiemodel	Opdrachtenmodel
Aantal partijen	Meestal meerdere CPO's	Eén of enkele CPO's	Verschillende aannemers
Exclusiviteit	Nee	Ja	Ja, gemeente
Plaatsing en exploitatie	CPO	CPO	Gemeente
Aanbestedingsvorm	Basiscontract	Europese aanbesteding	N.v.t.

Voor- en nadelen

Een voordeel van het ene model is vaak een nadeel van het andere. We kijken daarom naar de voor- en nadelen van het openmarkt- en concessiemodel, zowel voor reguliere laders als snelladers. Uitgegaan wordt van het ‘gemiddelde’ model zoals dat in de praktijk vaak wordt toegepast.

Openmarkt model

Voordelen	Nadelen
Meer kans voor lokale/kleine partijen	Niet afdwingbaar laten plaatsen (dus niet/moeilijker proactief)
Meer keuze voor erijders	Sturing vraagt aanzienlijke capaciteit
Minder afhankelijk van één of enkele partij(en)	Meer partijen dus meer afstemmen en minder uniform proces
	CPO bepaalt laadtarief

Concessiemodel

Voordelen	Nadelen
Veel regie/sturing door o.a. programma van eisen	Wezenlijke wijzigingen opdracht zijn beperkt mogelijk
Eén proces en contract	Niet wisselen van partij gedurende contractperiode
Meer controle op laadtarief d.m.v. gunningscriteria	Minder divers aanbod van laadpalen
Vaak grotere partij met kennis en ervaring	
Lagere tarieven door schaalvoordeel	

Collectieve aanpak

In een collectieve aanpak, zoals de regio Zuid hanteert voor de reguliere publieke laadpalen, komt een concessiemodel beter tot zijn recht dan een ander model.

De extra voordelen van een collectieve aanpak in het geval van een concessie zijn o.a.:

- **Schaalvoordeel** waardoor inschrijvers, betere aanbiedingen kunnen doen. Zowel qua functionaliteiten, tarieven voor de gebruikers en kosten;
- Meer **kennis** en **expertise** aan de voorkant om te komen tot de juiste aanpak en een doorvertaling naar de juiste eisen en wensen;
- De mogelijkheid om **eisen of wensen op te leggen**, die de markt zelf onvoldoende oppakt. De ontwikkeling van protocollen op het gebied van netbewust laden en cybersecurity zijn hier relevante voorbeelden van;

- Deelnemende gemeenten maken heel eenvoudig gebruik van de kennis en capaciteit van het collectief, waardoor er per gemeente veel **minder ambtelijke capaciteit** nodig is;
- Het **contractmanagement** wordt collectief georganiseerd;
- Collectiviteit borgt **uniformiteit** in de uitvoering;
- Processen en procedures kunnen eenvoudiger **op elkaar afgestemd** worden;
- Grotere **planbaarheid** van de uitrol van publieke laadinfrastructuur, waardoor alle betrokken partijen eerder en sneller in staat zijn de benodigde aantallen daadwerkelijk te realiseren.

Binnen de NAL-regio Zuid is geen collectieve aanpak voor publieke snelladers ingericht. In het [kennisdocument Snelladen](#) is meer te lezen over de visie van RAL-Zuid op de ontwikkeling en plaatsing van snelladers.

Vragen? Mail naar info@ralzuid.nl of kijk op www.ralzuid.nl